Klimat

Obszar, na którym znajduje się gmina Lyski, podobnie jak całe województwo śląskie i Polska, leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego o cechach przejściowych między klimatem oceanicznym a kontynentalnym. Klimat Polski kształtują ścierające się ze sobą masy powietrza: oceanicznego, kontynentalnego, arktycznego i śródziemnomorskiego. Pogodę i klimat kształtują głównie masy powietrza docierające do Polski z sektora zachodniego, znad Oceanu Atlantyckiego. Te zróżnicowane masy powietrza wywołują dużą zmienność i nieregularność stanów pogody. Dużą różnorodnością pogody cechuje się też obszar, na którym leży gmina Lyski.

Położenie gminy Lyski w sąsiedztwie doliny Odry i wylotu Bramy Morawskiej – naturalnego obniżenia między Sudetami i Karpatami – ułatwia napływ mas powietrza z południa Europy. Razem ze swobodną cyrkulacją wschodnią, zachodnią i północną układ ten sprawia, że stosunki klimatyczne są tu bardziej zależne od cyrkulacji mas powietrza niż od czynnika słonecznego (ATLAS WOJEWÓDZTWA KATOWICKIEGO). Okresowy napływ ciepłych mas powietrza z południa skutkuje złagodzeniem klimatu.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7-8°C. Najniższa średnia temperatura notowana jest w styczniu, wynosi od –2°C do –3°C, a średnia temperatura najcieplejszego miesiąca, lipca wynosi 17-18°C. W dolinie Odry średnie temperatury roczne oraz temperatury najchłodniejszego i najcieplejszego miesiąca są o około 1°C wyższe (ATLAS WOJEWÓDZTWA KATOWICKIEGO). Tym samym, obszar, na którym leży gmina Lyski należy do jednego z najcieplejszych w województwie śląskim.

W ciągu roku notuje się 90-100 dni z przymrozkiem, tj. temperaturą minimalną w ciągu doby poniżej 0°C, natomiast dni z temperaturą powyżej 15°C jest 100-110 (ATLAS WOJEWÓDZTWA KATOWICKIEGO).

Opady roczne wynoszą 650-800 mm, wykazują one dużą zmienność w poszczególnych latach. Opady nie są też rozmieszczone równomiernie w ciągu roku, najwięcej przypada ich na miesiące letnie – czerwiec, lipiec, sierpień (z maksimum w lipcu), najmniej zaś na miesiące zimowe – styczeń, luty (z minimum najczęściej w lutym, czasem w styczniu lub marcu). W najcieplejszym miesiącu opady wynoszą 100-110 mm, w najchłodniejszym miesiącu notuje się 40-50 mm opadu (ATLAS WOJEWÓDZTWA KATOWICKIEGO).

Zróżnicowanie opadów w gminie Lyski i na terenach z nią sąsiadujących pokazują pomiary na posterunkach opadowych. Średnie roczne sumy opadów w okresie 1961-1990 wynosiły 657-786 mm (Ligota Tworkowska – 657 mm, Zwonowice – 705 mm, Adamowice – 740 mm, Rydułtowy – 781 mm, Wodzisław Śląski – 786 mm) (ABSALON i in. 1996).

Zróżnicowanie opadów w wieloleciu 1961-2000 przeanalizowano na 2 posterunkach opadowych: Zwonowice i Rydułtowy. W analizowanym okresie średnie roczne sumy opadów wynosiły 721-777 mm. Roczne sumy opadów w najsuchszym roku (1993) wynosiły 531-549 mm, a w roku najbardziej wilgotnym 1067-1138 mm (ABSALON, JANKOWSKI, LEŚNIOK 2003). Średnie miesięczne i roczne sumy opadów z wielolecia 1961-2000 na posterunku opadowym w Zwonowicach zamieszczono w tabeli 1.

Tabela 1. Średnie miesięczne i roczne sumy opadów z wielolecia 1961-2000 na posterunku opadowym w Zwonowicach (źródło: ABSALON, JANKOWSKI, LEŚNIOK 2003)

Posterunek opadowy		Sumy opadów miesięcznych w mm												Rok
Zwonowice 255 m n.p.m.		XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	

	N	50	47	39	34	44	48	73	85	107	77	65	52	721
	S	26	48	24	39	42	30	25	82	78	48	57	32	531
	W	95	48	19	23	23	37	92	166	414	48	86	87	1138

Opady letnie mają często charakter deszczy nawalnych towarzyszących burzom, czasem z opadem gradu. Ulewy takie zdarzają się od kwietnia do września, z największą częstotliwością w lipcu.

Opady śniegu zaczynają się najczęściej w połowie listopada. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 50-90 dni, krócej w dolinie Odry. Grubość pokrywy śnieżnej zwykle nie przekracza 15 cm (ATLAS WOJEWÓDZTWA KATOWICKIEGO).

Na obszarze Płaskowyżu Rybnickiego dominują wiatry południowo-zachodnie, natomiast w dolinie Odry kierunki wiatrów nawiązują do jej przebiegu i najczęściej są to wiatry północno-zachodnie do południowo-zachodnich i południowych (ABSALON i in. 1996). Wiatry wieją z prędkością 2-3 m/s. Znaczny jest też odsetek słabych wiatrów i cisz (DULIAS, HIBSZER 2004).

Według podziału województwa katowickiego na regiony klimatyczne gmina Lyski leży w strefie kontaktu regionu śląsko-wielkopolskiego na zachodzie i nizinnego podkarpackiego na wschodzie (ATLAS WOJEWÓDZTWA KATOWICKIEGO). W regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski według R. Gumińskiego (1948) obszar gminy Lyski zlokalizowany jest w dzielnicy podsudeckiej.

Okres wegetacji na obszarze gminy Lyski trwa 210-215 dni, ku dolinie Odry wzrasta do 220 dni (ATLAS WOJEWÓDZTWA KATOWICKIEGO).

Na terenach bardziej urzeźbionych zaznaczają się różnice mikroklimatyczne.